

Kuratóriumi évindító a vizek városában

Idén a Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért Alapítvány kihelyezett kuratóriumi ülését a környezetvédelemhez kapcsoltuk. Április 12-én Tatán gyűltünk össze a 2018-as esztendő alapítványi munkáinak megbeszélésére, az 51. Bányagépészeti és Bányavillamossági Konferencia szervezésére. Hagyományaink szerint a tavaszi kuratóriumi értekezést szakmai ismeretszerzéssel is egybekötjük. Azért esett választásunk Tatára a vizek városára, mert az elmúlt 100 esztendő során, míg a nagyüzemi szénbányászat folyt Tatabánya környékén a mélységi kőzetekben a vízszint megváltozott. Ez a hatás a külszínre is kiterjedt. Lakótelepek, lakóparkok, üzemek épültek a korábban vizenyős, később leszikkadt területeken. A bányászat befejeztével a vízemelés intenzitása töredékére esett. Mára a rezervoárok újra felteltek, s ez a folyamat a jelek szerint még nem fejeződött be. A várható jövő előrejelzésére a térségben szervezett hidrogeológiai- környezetvédelmi munka folyik, melynek eredményei (tavak, források, tanösvények) már turisztikai látványosságot alkotnak, bejárhatók.

Érkezésünk után kuratóriumi ülésen meghúztuk az 50. jubileumi konferencia mérlegét úgy szakmai, mint pénzügyi tekintetben. Megvizsgáltuk idei lehetőségeinket. Megállapítottuk, hogy a konferenciát a hazai bányászat helyzete, fejlesztései és újdonságai ismertetésének szenteljük a szokott helyen Balatonyörökön. Az időpont szeptember 27-28-a lesz.

Az ülés végén felkészültünk a másnapi programra, melynek keretében előadásban és helyszíni bejárással Tata város és környéke vízrajzát és a környezetében folyt bányászat vízrajzi hatását, a született megoldásokat és a folyó munkálatokat ismerhetjük meg.

Reggeli után Dankó Zsolt okl. bányamérnök a GEOSZFÉRA Kft. ügyvezető igazgatója tartott előadást, melyen képet kaptunk a tatabányai belső medence és az eocén bányák korabeli vízvédelméről.

Hallhattunk a vízveszély típusokról, az egyes aknák vízföldtani adottságairól, vízaknákról, vízmentesítő rendszerekről, a vízemelés alakulásáról. Megismerkedtünk a szén termelés befejeződésével csökkenő vízemelés környezeti hatásaival, a karsztvízszint változás időbeli alakulásával.

A bányamunka során a környezetvédelmi szigorítások miatt Tata környezetében a vízemelés mértéke több lépcsőben, folyamatosan csökkent.

1988: Csordakút K-i bányamezőjében tervszerű vízfelengedés (42 m³/perc)

1988: (Öreg) Mányon I. ütemben 3 gát építése, majd később vízfelengedés (39,5 m³/perc)

1990: Nagyegyházán „szüneteltetés” keretében teljes vízfelengedés (140 m³/perc)

az együttes csökkentés a térségben 221,5 m³/perc volt.

Korábban a bányaművelés során 1932-1997 között 9,5 ”Balatonnyi” (17 milliárd m³) vizet emeltek ki Tatabánya környékén.

Ezt követően Dankó úr a vízelelés abbamaradásával járó vízszint emelkedés következményeiről beszélt majd áttért Tata vizeire.

A vízszintemelkedés a környezetre hátrányos hatással is járt. Ilyenek:

- Mélyfekvésű területek, tektonikai törések környezetének elvizesedése, növényzet kipusztulása
- Pincékben megjelenő víz
- Épületek veszélyeztetése (alapok, padozatok)
- Az átfertőző víz megemeli a talajvízszintet, építkezéseknél víztelenítési, vízkizárási igény jelentkezik
- Egyes építési technológiák alkalmazhatatlansága
- Korábbi kutak pozitívvá válása
- Geotermikus kutak bonyolultabb kivitelezhetősége
- Váratlan útbeszakadások
- Csapadécsatornák szabad kapacitásának jelentős csökkenése
- Új csatornák, árkok építésének szükségessége

Környezeti- és látvány előnyök:

- Fényes fürdő regenerációja, lehetőség a fejlesztésre
- Források újraéledése a városban
- Angolpark környezetének revitalizációja
- Által-ér vízpótlása, hígítása
- Lehetőség egy „szürke víz” hálózat kialakítására
- Jelentős geotermikus potenciál növekedés
- Szándék ásványvízként történő hasznosításra

Az előadás után helyszíni bejárás keretében megtekinthettük milyen hatásai vannak a térség vízszintemelkedésének. Láthattuk a lakótelepen megjelenő forrásvizet, gyönyörködhettünk az elapadt források újraéledésében az Angolparkban, valamint a tatai várban is.

Mokánszki Béla

Livo László